

NORGES HØYESTERETT

Den 11. februar 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Arntzen, Østensen Berglund og Høgetveit Berg i

HR-2025-239-U, (sak nr. 24-195808STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Mari Vik-Slettvoll)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Magne Nyborg)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (2) A er tiltalt for overtredelse av straffeloven § 299. Tiltalegrunnlaget er:

«Mandag 30. januar 2023 i ---- 00 i X eller annet sted, fikk han via Omegle, B, født 00.00.2009 til å onanere.»
- (3) Møre og Romsdal tingrett avsa 12. november 2024 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1965, dømmes for overtredelse av straffeloven § 299 til fengsel i 3 – tre – år og 4 – fire – måneder, jf. straffeloven § 79 bokstav b. Varetekt kommer til fradrag med 55 – femtifem – dager, jf. straffeloven § 83.
 2. A dømmes til innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse til å betale oppreisningserstatning til B med 120 000 – etthundreogtjuetusen – kroner.
 3. Sakskostnader idømmes ikke.»
- (4) A anket til lagmannsretten over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen, straffutmålingen og erstatningsavgjørelsen.
- (5) Frostating lagmannsrett avsa 29. november 2024 beslutning om å nekte anken fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (6) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens saksbehandling. Han har i hovedtrekk gjort gjeldende at bevissituasjonen gjør at det ikke var forsvarlig å avgjøre saken på grunnlag av en skriftlig og forenklet behandling. Begrunnelsen for hvorfor anken klart ikke vil føre frem er

heller ikke tilstrekkelig til å vise at lagmannsretten har foretatt en selvstendig vurdering av anførslene i anken. Tidspunktet for når overgrepet fant sted er helt sentralt for om det var tiltalte eller en annen som begikk nettovergrepet. Saken er alvorlig og muntlig ankeforhandling er nødvendig for å få den forsvarlig opplyst.

- (7) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens bevisvurdering basert på anførslene i anken. Det var videre forsvarlig å vurdere bevisene på grunnlag av en skriftlig og forenklet behandling.
- (8) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd.
- (9) En beslutning om å nekte anken fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd skal være begrunnet, jf. § 321 fjerde ledd tredje punktum. Begrunnelsen må vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom basert på ankegrunnene og det som er anført i anken, jf. storkammeravgjørelsen i Rt-2008-1764 avsnitt 104–109 og HR-2021-2058-A avsnitt 37 følgende. Det må fremgå at de feil som er påberopt ved tingrettens dom er oppfattet, og begrunnelsen må vise hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. blant annet HR-2019-964-U avsnitt 11 med videre henvisninger.
- (10) For at lagmannsretten skal kunne nekte en anke fremmet, må retten finne det «klart» at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd. Dette er et strengt vilkår, som medfører at silingsadgangen er forbeholdt «åpenbare saker», jf. HR-2021-2058-A avsnitt 24. Av samme avgjørelse avsnitt 42 fremgår det at terskelen for å nekte en anke fremmet ikke er høyere jo mer alvorlig saken er, men det «kan være grunn til å stille særlig strenge krav til lagmannsrettens begrunnelse i de mest alvorlige sakene».
- (11) Ankeutvalget viser til at domfellelsen gjelder et alvorlig straffbart forhold. A ble i tingretten dømt til fengsel i tre år og fire måneder for voldtekt av barn under 14 år.
- (12) Det sentrale bevissspørsmålet for tingretten var om nettovergrepet ble begått av tiltalte eller en annen. Basert på fornærmedes forklaring i tilrettelagt avhør, sammenholdt med fornærmedes opplysninger om gjerningspersonen og stedet der han oppholdt seg, fant tingretten det tilstrekkelig bevist at tiltalte var den skyldige. Tingretten la ikke vekt på at fornærmedes far hadde gitt ulike forklaringer om hvilken dag fornærmede fortalte foreldrene om hendelsen.
- (13) I et omfattende støtteskriv til lagmannsretten gjorde forsvareren gjeldende en rekke anførsler til tingrettens bevisvurdering. Det bestrides ikke at tiltalte hadde helt kortvarig kontakt med fornærmedes IP-adresse mandag 30. januar 2023, men varigheten av denne kontakten er ukjent. Det er samtidig på det rene at fornærmede har hatt kontakt med andre menn på det aktuelle nettstedet. Forklaringene fra fornærmede og hans far viser at det er tvil om hvilken dag overgrepet fant sted. Fornærmedes beskrivelse av mannen og rommet der overgrepet fant sted er vage og lite spesifikke, og kan like godt passe med en annen gjerningsmann og et annet gjerningssted. Det er ikke foretatt videre undersøkelser rundt en mann fornærmede hadde kontakt med i over åtte minutter dagen før, og som opprinnelig var mistenkt i saken. Tingretten misforsto dessuten tiltaltes søkehistorikk. Endelig anføres det at tiltaltes tidligere dom for nettovergrep mot barn, ikke gir grunnlag for å anta at han er gjerningsmann i denne saken.

- (14) Lagmannsrettens beslutning inneholder en utførlig gjengivelse av anførslene i forsvarers støtteskriv. Vurderingen av anken er imidlertid kortfattet, og består for en stor del i omtale av tingrettens dom. I kommentarene til forsvarers anførsler nøyer lagmannsretten seg dels med å vise til to sider i tingrettens dom, dels med å gjenta tingrettens bevisresultat basert på fornærmedes forklaring i det tilrettelagte avhøret. Flere av forsvarers anførsler er derved ikke kommentert.
- (15) Det er en åpenbar svakhet ved begrunnelsen at anførslene om fars vedvarende usikkerhet med hensyn til når overgrepet fant sted, som igjen bygger på fornærmedes tvil rundt dette, ikke er problematisert. Det er ingenting som tyder på at lagmannsretten har gått inn i bevismaterialet, heller ikke i de politidokumentene forsvarer viste til i støtteskrivet. Dette forsterker inntrykket av at lagmannsretten ikke har foretatt en selvstendig og reell overprøving av tingrettens bevisvurdering sett i lys av anførslene i anken.
- (16) Etter ankeutvalgets syn er lagmannsrettens begrunnelse for å nekte anken fremmet ikke tilstrekkelig til å fylle de krav som er oppstilt i rettspraksis knyttet til silingsvilkåret i straffeprosessloven § 321 andre ledd. Når anken gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, er det ikke tilstrekkelig å gjengi hovedpunkter fra tingrettens bevisvurdering, for så i generelle ordelag å gjenta den vurderingen tingretten har gjort. Begrunnelsen må vise at de feil som er påberopt ved tingrettens dom ikke bare er oppfattet, men også hvorfor anken klart ikke vil føre fram.
- (17) Lagmannsrettens beslutning må derfor oppheves.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)